

Sygn. akt IV CSK 64/14

POSTANOWIENIE

Dnia 17 czerwca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z powództwa D. S.
przeciwko Skarbowi Państwa - Centralnemu Zarządowi Służby Więziennej w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 17 czerwca 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 17 kwietnia 2013 r., sygn. akt V ACa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża powoda kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W sprawie z powództwa D. S. przeciwko Skarbowi Państwa-Centralnemu Zarządowi Służby Więziennej w W. o zapłatę 100 000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych oraz nakazanie pozwanemu zaniechania bezprawnych naruszeń dóbr osobistych powoda, Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 17 kwietnia 2013 r. oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Okręgowego w T. oddalającego powództwo.

W skardze kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego powód zarzucił naruszenie art. 133 § 3 zd. 2 w związku z art. 133 § 2 k.p.c. prowadzące do naruszenia art. 379 pkt 5 k.p.c., art. 386 § 2 k.p.c. oraz art. 380 k.p.c. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na wszystkich przesłankach z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zdaniem skarżącego, nieważność postępowania - wynikła z pozbawienia pozwanego możliwości obrony jego praw - jest następstwem doręczania pism i orzeczeń wyłącznie Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa, podczas gdy, zdaniem skarżącego, doręczeń należało dokonywać również podmiotowi reprezentującemu Skarb Państwa tj. Centralnemu Zarządowi Służby Więziennej w W. jako jednostki organizacyjnej pozwanego Skarbu Państwa, z której działalnością związane było roszczenie powoda.

Skarżący sformułował także zagadnienie prawne to jest „czy art. 23 a ustawy o Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa jako *lex specialis* wyłącza stosowanie art. 133 § 2 zd. 2 w związku z art. 133 § 3 k.p.c. w postępowaniach cywilnych, w których stroną jest Skarb Państwa, a zastępstwo procesowe wykonuje Prokutoria Generalna Skarbu Państwa”. Również, zdaniem skarżącego, art. 23a powołanej ustawy związku ze wskazanymi przepisami k.p.c. wymagają wykładni, bowiem nie ma jasności co do tego komu należy doręczać pisma sądowe, a praktyka sądów powszechnych wykazuje rozbieżności.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Analiza wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienia prowadzi do oceny, że w sprawie żadna z przesłanek wymaganych dla przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazywanych przez skarżącego, nie wystąpiła.

Zagadnieniem, kto podejmuje czynności procesowe za Skarb Państwa, a więc również komu należy doręczać pisma sądowe w sytuacji gdy z mocy przepisów ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. - o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (tekst jedn.: Dz.U. z 2013 r., poz. 1150, dalej: u.p.g.s.p.) staje się ona fakultatywnym lub obligatoryjnym pełnomocnikiem Skarbu Państwa zajmował się Sąd Najwyższy m.in. w wyrokach z dnia 10 stycznia 2013 r., IV CSK 403/12 i z dnia 2 lutego 2011 r., II CSK 368/10, wyrażając pogląd, że przejęcie zastępstwa procesowego Skarbu Państwa przez Prokuratorię Generalną w każdym wypadku, o którym mowa w art. 8 ustawy, wyłącza dotychczasowego przedstawiciela Skarbu Państwa od udziału w dalszym postępowaniu. Tak więc Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa, jest instytucjonalnym pełnomocnikiem Skarbu Państwa, do niej wyłącznie należy podejmowanie czynności procesowych w sprawie. Rola organu państwowej jednostki organizacyjnej, o którym mowa w art. 67 § 1 zd. pierwsze k.p.c., sprowadza się wyłącznie do bycia tzw. reprezentantem materialnoprawnym Skarbu Państwa. Reprezentant materialnoprawny Skarbu Państwa, w celu umożliwienia realizacji zadań Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, jest natomiast zobowiązany do przekazywania Prokuraturii wszelkich informacji i dokumentów związanych ze sprawą lub umożliwiających jej wszczęcie (art. 13 ust. 1 u.p.g.s.p.). Skoro więc Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa, jako instytucjonalny pełnomocnik Skarbu Państwa, jest uprawniona do podejmowania czynności procesowych w sprawie, w której bierze udział, a reprezentant materialnoprawny Skarbu Państwa (organ jednostki organizacyjnej, z której działalnością wiąże się roszczenie objęte postępowaniem) jest zwolniony od podejmowania czynności procesowych, wyklądania art. 133 § 3 w zw. z art. 67 § 2 k.p.c., według której w takich sytuacjach doręczeń nadal należałoby dokonywać reprezentantowi materialnoprawnemu, prowadziłaby do rozwiązania dysfunkcyjnego i pozostającego w sprzeczności z pozostałymi rozwiązaniami zawartymi w u.p.g.s.p. Wykładnia funkcjonalna uzasadnia zatem stanowisko, że w sprawach z udziałem Skarbu Państwa, zarówno przed jak i po dodaniu (z dniem 12 czerwca 2009 r.) ustawą z dnia 19 marca 2009 r. (Dz. U. nr 79, poz. 660) do u.p.g.s.p. art. 23a, doręczeń należało dokonywać jedynie Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa jako uprawnionej do podejmowania w imieniu Skarbu

Państwa czynności procesowych w sprawie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 lipca 2012 r., II CSK 688/11, nie publ.).

Wobec zatem istnienia już, przytoczonych wyżej, wypowiedzi Sądu Najwyższego w materii prezentowanej przez skarżącego zarówno jako istotne zagadnienie prawne i jako potrzeba wykładni przepisów, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę przedstawionego poglądu, jest niewątpliwe, że przesłanki wymienione w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. nie występują.

W świetle przedstawionego poglądu Sądu Najwyższego, dokonywanie w procesie doręczeń wyłącznie Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa było prawidłowe, co tym samym czyni nietrafnym zarzut nieważności postępowania spowodowany pozbawieniem pozwanego Skarbu Państwa możliwości obrony jego praw (art. 379 pkt 5 k.p.c.).

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance oczywistej zasadności skargi wymaga z kolei wykazania niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności wyroku z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni (por. m.in.: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; postanowienie SN z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi zatem wtedy, gdy w sprawie doszło do oczywistego, rażącego i widocznego naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, tj. gdy zarzuty sformułowane w skardze kasacyjnej są zasadne bez potrzeby rozstrzygania jakichkolwiek zagadnień jurydycznych. Taka sytuacja w sprawie nie ma miejsca.

W tej sytuacji stwierdzić należy, że skarżący nie zdołał wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania skargi kasacyjnej przez Sąd Najwyższy. Z tych też przyczyn, należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c. uwzględniając trudną sytuację finansową skarżącego.